

הלכות סוכה תרלו-תרלח

שמי

מ וכל זה בדיעבד שכבר ישב בה יצא ידי חובתו אבל לכתחלה אין לישב בסוכתו של חבירו שלא מדעתו אע"פ שאין דעתו לגולה ממנו¹⁰¹ שמא בעל הסוכה הוא מקפיד על זה שלא יראה חבירו את אכילתו ואת עסקיו בלי ידיעתו¹⁰².

אבל מותר לכנוס ולישב בסוכת חבירו בשעה שאין בעל הסוכה שם בסוכתו שבודאי לא יקפיד על זה שונה לו לאדם שתעשה מצוה כממנו¹⁰³ בדבר שאין בו חסרון כים כמו שנתבאר בסיומן י"ד¹⁰⁴.

י וכן אין לעשות סוכה לכתחלה בקרקע של חבירו שלא מדעתו¹⁰⁵ דשמא בעל הקרקע הוא מקפיד על שהוא קובע דירתו ברשותו בלי ידיעתו ואין אומרים נוח לו לאדם שיעשו מצוה כממנו אלא כשעושיין באקראי בעלמא אבל לא כששתמש כממנו בקביעות כמו שנתבאר בסיומן י"ד¹⁰⁶.

יא וכן אין לעשות סוכה לכתחלה בקרקע של רבים¹⁰⁷ כגון ברחוב העיר וכו' ויצא בו במקום שהרבים עוברים שם ואפילו אם כל העיר היא של ישראל והישראל הוא בודאי מוחל לו על כך מכל מקום אין לעשות סוכה ברשות הרבים שהרי יש לכל העולם הולך בו¹⁰⁸ כמ"ש בח"מ סי' [ק]ס"ב¹⁰⁹ והגוים אינן מוחלין על כך והרי הוא סוכה גולה¹¹⁰.

ואע"פ שבדיעבד יוצא בסוכה גולה העומדת בקרקע [הנגול¹¹¹] כמו שנתבאר¹¹² מכל מקום לכתחלה אין לישב בסוכה העומדת בקרקע של חבירו מפני שאינה נקראת שלו ממש והתורה אמרה¹¹³ תעשה לך משלך ואינה דומה לשאלה ממש שהשאלה לו מדעתו והרי היא כשלו ממש¹¹⁴ ולכך יש למהות בהעושים סוכה ברשות הרבים.

וכל מקום שבארנו שאין לעשות שם סוכה לכתחלה ועבר ועשה אע"פ שהיא כשרה כמו שנתבאר מכל מקום אין לברך עליה¹¹⁵ כיון שע"י עבירה באה סוכה זו לידו אין זה מברך אלא מנאץ¹¹⁶.

יב לא יקצין הישראל בעצמו את הסכך מיער של גוי¹¹⁷ אפילו מדעת הגוי¹¹⁸ אלא יקצצנו הגוי ויתננו ליד הישראל או יקצצנו ישראל אחר¹¹⁹ שלא יהיה יושב בסוכה זו שיעשו מסכך זה ויתננו לישראל בעל הסוכה מטעם שיתבאר בסיומן תרמ"ט¹²⁰ עיי"ש ושם יתבאר כל פרטי דין זה:

תרלח סוכה ונויה אסורין כל שבועה וכו' כ"א סעיפים:

א כשם שחל שם שמים על הקדשים¹²¹ ולכך הן אסורים¹²² בהנאה כך חל שם שמים על

מז	תד"א סי"ג.
מח	ט"ז סק"ד.
מט	מ"ז שם.
נ	ס"מ וש"נ.
נא	תד"א שם.
נב	סעף י'.
נג	ירושלמי פ"ג ה"א. לפירוש אור ירוע סי' שב בסופו (ראווי בלכתחלה). רבינו משה ס"ק א. (ד)ת"א סי"ג.
נד	מ"א סק"ג.
נה	מ"ב. וראה גם לקמן ה"מ הל' גיולה ס"ג.
נו	מ"א שם. וראה לקמן סי' תרנ"ט ס"א (בין מושראל בין מנכ"ר). וש"נ.
נז	כן ריקן קובנטון השלחן.
נח	מ"ד וס"ז.

נט הרים פ', יג. וכולעיל סי"ג.

ס כולעיל שם, וש"נ.

סא מ"א סוף סק"ג.

סב ב"ק דף א. וכולעיל סי' יא סוף ס"ב, וש"נ.

סג מהר"ל הל' סוכות (ע' שם). רח"א סי"ג.

סד אלה וזמא סק"א.

סה מ"ז סי' תרס"ד סק"ו. מ"א סי' תרנ"ט סק"ו. עפ"י זקנים שם. וראה גם לעיל סי' יא ק"א ס"ג. ג. לקמן סי' תרנ"ט ס"ח.

סו סעף ה.

סימן תלח

א נמדא [בירייתא] סוכה פ', א. ביצה ל', ב.

ב רש"י שם ושם ד"ה על התנינה. וראה מ"ט וציונים.

הלכות סוכה תרלה

הסוכה שנאמר: חג הסוכות שבעת ימים לה' מה חג דהיינו חגיגה לה' אף סוכה לה'.

ואין נקרא סוכה אלא הסכך בלכדיה לפיכך אסור להסתפק מעצי הסכך כל שבעת ימי החג מן התורה בין מהסכך הצריך להכשר סוכה דהיינו ז' מפחים על ז' מפחים בין מהסכך היתר על הכשר סוכה ואפילו נפלה הסוכה ונתבטלה מצותה אף על פי כן אסור להסתפק מעצי הסכך כל שבעת ימי החג מן התורה¹:

ב ומדברי סופרים" אסור להסתפק אפילו מעצי הדפנות כל שבעת ימי החג² אפילו אם נפלה הסוכה ואע"פ שהדפנות אינן עיקר הסוכה מכל מקום הואיל והקוצו למצות סוכה חל עליהם קדושת הסוכה להאסר בהנאה כמותה³ ואפילו הדפנות שאין צריך להכשר סוכה כגון שעשה ארבע דפנות שלמות אם עשה ארבעתן כסתם שלא פירש על איזה דופן כוונתו להכשר סוכה ועל איזה דופן כוונתו לעשותו דופן רביעי למצוה מן המוכרח בעלמא הרי כל הדפנות מוקצות למצות הסוכה וחל עליהם קדושת הסוכה אבל אם לאחר שעשה מן הדפנות שיעור הצריך להכשר סוכה הוסיף עוד דופן⁴ שנראה מכוונתו בעשירת זה הדופן שאינו אלא למצוה מן המוכרח בעלמא לא נאסר כלל זה הדופן ולא חלה עליו קדושת הסוכה מעולם⁵ *:

ג אם לאחר שסייך כל סכך הצריך לסוכתו הוסיף עליו עוד קנים בעובי הסכך הרי קנים אלו שהוסיף הן במלים לגבי הסכך וחל עליהן

קדושת הסוכה אבל אם הניח על הסכך חבילות של קנים מקושרים כיון שלא התיר אגרו⁶ ניכר הדבר שאינו מתכוון עליהם לסייך שהרי דרך העולם שכל המסכך בקנים הוא מתיר אגרו וזה שלא התיר ניכר הדבר שאינו מתכוין בהן להוסיף בעובי הסכך ולפיכך אינן במלים לגבי הסכך ולא חלה עליהם קדושת הסוכה⁷:

ד אבל אם הוסיף קנים בעובי הדפנות דהיינו שזקף קנים אצל הדופן סמוך לדופן בין שהקנים הן אגודים יחד כעין חבילה בין שהן מפורדין זה מזה⁸ אם נתכוין בסמיכות הקנים לדופן⁹ כדי לחזק את הדופן¹⁰ או כדי להוסיף בעובי¹¹ הרי הן במלים לגבי הדופן אע"פ שאינן מוחזקין לדופן וחל עליהם קדושת הסוכה כמו על הדופן עצמו:

יג ראה יב"ל תורה (ג) ה' ע"ג.
יד מיטת זה בשו"ע לא תגע לדינו, ראה מור וש"ע שם ס"א. ולענין הסכך אחר שכתבו ימי החג, ראה לקמן ס"ב.
טו באופן שאינו פוסל הסכך, כדלעיל ס"א תרכט סכ"ב וא"ל.
טז ט"ז ט"י תקיח סוף סוף קל"ו (כדלעיל ס"א תקח ס"ה) במבוכה שאינה של מצוה, וש"כ ושכן יש לחלק אף לענין סוכה (הג).
יז כדלעיל ס"א תקח ס"ג, לענין סוכה שאינה של מצוה, שאין חילוק בין חבילה למצפורים.
יח (רא"ש), ח"א סק"א (שם) במבוכה מצות תלוי כמותה, כמו במבוכה שאינה של מצוה, דלעיל (שם).
יט ט"ז ס"י תקיח (שם) שאף שלענין סוכה שאינה של מצוה מתירין בה, כדלעיל שם ס"ג, בזה המורה סוכה מצוה, כסברת הבי"ש שם ד"ה ותכוין בת"א.
כ במבוכה נאסר אף במבוכה שאינה של מצוה, כדלעיל שם ספ"ג.

ג ויקרא כג, לה. ברייתא שם שם.
ד רש"י שם ושם ד"ה חג.
ה רש"י יב, א ד"ה כשיר, מ"ו ס"י תרל ס"א.
ו דא"ש פ"א ס"י ג' דמב"ח פ"ו הש"י, לפרוש הש"י סק"א. וראה אור התורה דברים ע' אשתה, החילוק בין קדושה זו לציצית דלעיל ס"י כא ס"א.
ז מ"ו שם, ברעית הרמב"ם שם (דלא מיל כ"ב התייודים שבתום) שם ר"ה מנין, לחלק בין הצריך להכשר סוכה לבין היתר, או בין עושה קיימת לבין נפלה.
ח ב"י ד"ה יש לדיקק, וט"ז שם, ברעית הרמב"ם שם.
ט רמב"ם שם. שו"ע ס"א (שנוגת ימי החג), ראה לקמן בתורה.
י ביצה ל ב (במבוכה נפלה, שבמבוכה חג אמורה), רמ"א ס"א (אף ברעית החום) שם, דע"כ מדברי סופרים אמרו. ראה לקמן ס"ב (דאף בזה לא מתייבא).
יא ב"י ד"ה יש לדיקק.
יב ד"ן ביצה (י, א) ד"ה וענין שורע שם.

הלכות סוכה תרלח

שיא

ה ואפילו עצי הסכך והרפנות עצמן אינן אסורים אלא להסתפק מהן^א דהיינו שלא יטול מהן שום דבר אפילו קיסם להצניח בו שיניו^ב שהרי כשמפריד הקיסם מהסוכה מפקיע הוא מעליו קדושת הסוכה אבל מותר ליהנות מהן הנאה להשתמש בהם כל תשמיש כל שאינו מפקיע מעליהם קדושת הסוכה כגון להניח עליהם חפציו^ג ולהריח בהם אם הם עצי בשמים^ד וכל כיוצא בזה:

ז נוי הסוכה דהיינו מיני פירות ומיני מגדים שתולים בסוכה כדי לנאותה^ה בין שהן תחת הסכך בין שהן סביב הרפנות^ו אסור להסתפק מהם כל ימי החג ואפילו אם נפלו מהסוכה^ז מפני שהוא בזוי למצוה כשמסתפק מניה^ח וכיון שהן אסורין באכילה אסורין גם במלטול בשבת ויו"ט^ט שהרי אינן ראויים לכלום כל ימי החג^י ואפילו מפני הגנבים או מפני הגשמים^{יא} אסורים למלטלם^{יב}:

ז ואם התנה עליהם^{יג} מערב יו"ט קודם כניסת יו"ט דהיינו קודם בין השמשות^{יד} ואמר אין אני בורל מלהסתפק מהם כל שהות אורך בין השמשות^{טו} של כל שבועות הימים^{טז} ונמצא בשעה שהיתה הקדושה צריכה לחול עליהם דהיינו בבין השמשות שהיא תחלת כניסת היום בשעה זו לא חלה עליהם כלל שהרי התנה עליהם שיהיה כחו וזכותו בהם וא"כ לא הוקצו כלל למצוה^{יז} ולפיכך מותר להסתפק מהם בכל החג אימתי שירצה ואע"פ שהן תלוים בסוכה אין בזה משום בזוי מצוה^{יח} כיון שלא הוקצו כלל למצוה:

ח אבל אם אינו מתנה עליהם בלשון זה שביארנו רק אומר אני מתנה עליהם שאהא מותר להסתפק מהם כשיפלו מהסוכה אין תנאי זה מועיל כלום^{יט} שהרי לא התנה אלא על שעה שלא יהיו תלוים בסוכה וא"כ בבין השמשות שהיו תלוים בסוכה חלה עליון קדושת הסוכה וכיון שחלה שוב אינה נפקעת ע"י מה שהתנה מתחלה^כ שאין תנאי מועיל אלא לשלא תחול הקדושה אבל כיון שחלה שוב אינה נפקעת ולפיכך אפילו אם נפלה מהסוכה אסור להסתפק מהם:

ט וכן אם אמר אני בורל מהם כל שהות אורך בין השמשות של יום הראשון בלבד ולא התנה על בין השמשות של שאר הימים^{כא} אסור להסתפק מהם מיום שני ואילך

ל ראה גם לעיל סי' תקנ"ו וסי' וקנ"א ס"א. סי' תקט"ו ס"א.

לא שהיתה סברה להחזיר נטמעים אגן סהדי, כדלקמן סי"א וש"נ.

לב ב"י ד"ה ומ"ש בשם שו"ת הרא"ש כלל בר סי' מ.

לג נמזא [ברייחא] ביצה ל' ב. מור וש"ע סי"ב.

לד רש"י שם ד"ה אביי ורבא. דרכי משה סי' ג. רמ"א סי"ב.

לה אביי ורבא כנמרא שם ורש"י שם. מור וש"ע שם.

לו אהיות חיים הלי' סוכה סי' מא בשם הרמב"ן. רמ"א שם.

לז רש"י שם.

לח שו"ת הרא"ש כלל בר סי' מ.

לט הגהות מייטוניות פ"י ה"ח (דפוס קושטא) בשם הגהות סמ"ק סי' צג (ע' נד). טור וש"ע סי"ב.

מ ב"י ד"ה ומ"ש הוסיף. למוש סי"ב.

מא אהיות חיים שם בשם הרמב"ן. הובא ב"י שם. רמ"א שם.

כא ט"ז סק"ג. וראה גם תוס' שבת כב, א ד"ה אבהוין.

כב טהר"ל הלי' סוכות (ע' שסו). רמ"א סי"א.

כג י"ז שם.

כד גמזא שבת קנו (כנראה שייך לקנון פ"ו). רישב"א לו.

כ ה"ה ה"ס, בשם רבנו דעה ת"ב ב"רין (יה, א) ד"ה תוס'. דעה הא' בדמ"א סוף פ"ב. ט"ז שם.

כה נמזא [ברייחא] י. א. רמב"ם פ"י ה"ח. ש"ע סי"ב.

כו נמזא שם ע"ב (הילמנא נן הוצר). ט"ז ס"ק ח. מ"א ס"ק מ.

כז שו"ת הרא"ש כלל בר סי' מ. ר"ן ביצה (וי, א) ד"ה ומהו. מור וש"ע שם.

כח נמזא שבת כב, א. ר"ן שם (גם אחר שפגלו). ב"י ד"ה ומ"ש ולפי. וראה לעיל סי' כא סי"א. סי' מב סי"ג.

כט בת"נ פ' ה"שן (לג, א). הובא כמרכזי רבנו תשלח (לענין שבת). מור (א) לענין יו"ט. הר"א מורחזי בכיבארו למג"א (ז, ג), שהוכיח כן מנמזא שבת קנו, ב]. רמ"א סי"ב.

לפי שכל יום ויום נחשב לקדושה בפני עצמה¹⁰¹ וחלה עליהם הקדושה בתחלת כניסת כל יום שלא התנה עליו¹⁰².

ואם התנה עליהם שאינו בודל מהם כל שהות בין השמשות שמום שני ואיך ולא התנה על בין השמשות של יום הראשון אסור להסתפק מהם אפילו מיום שני ואיך שכיון שחלה עליהם הקדושה בבין השמשות הראשון שוב אינה נפקעת כל ימי החג לפי שהן זים אחד ארזך¹⁰³ לענין זה¹⁰⁴ להחמיר אבל לא להקל.

אבל אם התנה ואמר איני בודל מהן כל בין השמשות בסתם דהיינו שלא הזכיר בפירוש ליום הראשון ולא לשאר ימים היתה כוונתו על בין השמשות של כל ימי החג¹⁰⁵ והרי זה מותר להסתפק מהן אימתי שירצה בין ביום הראשון בין בשאר ימים:

י וכן אם לא הזכיר כלל בין השמשות אלא אמר איני בודל את עצמי מלהסתפק מהם בכל עת שארצה¹⁰⁶ הרי זה מסתפק מהן אימתי שירצה שכיון שחתנה להסתפק מהן בכל עת שירצה הרי גם בין השמשות הוא בכלל התנאי ונמצא שלא חלה עליהם הקדושה מעולם¹⁰⁷:

יא ונהגו העולם שכל דבר חשוב תולין בסוכה לנוי¹⁰⁸ כגון סדיניו המצויירין וכיוצא בהן ומסירין אותן מן הסוכה בכל עת שירצו כגון [מ]פני הגשמים או [מ]פני הגנבים אפילו אם לא התנה עליהם מערב יו"ט¹⁰⁹ ויש שנתנו מעם למנהג דכיון שמנהג העולם להסירין מהסוכה מחמת חשש הגנבים או [מ]פני הגשמים א"כ כל אדם שתולה דברים חשובים בסוכה לנוי ודאי אין דעתו אלא על דרך המנהג דהיינו להסירין משם בעת הצורך והרי זה כאלו התנה עליהם¹¹⁰ בפירוש תנאי המועיל להסירין משם כשיצטרך דהיינו שאינו בודל מהם כל שהות בין השמשות של כל ימי החג ולפיכך מותר להסירין משם אימתי שירצה ואפילו שלא בשעת הגשם ואפילו אין שם חשש מהגנבים שהרי לא חלה עליהם קדושת הסוכה מעולם.

ומכל מקום לבתחלה נכון הדבר להתנות עליהם מערב יו"ט¹¹¹:

יב וכל זה בנוי הסוכה אבל עצי הסכך עצמם אין מועיל להם שום תנאי¹¹² להסתפק מהן אפילו לבשתפול הסוכה¹¹³ בתוך שמונת ימי החג שהרי איסורן הוא מן התורה¹¹⁴ כמו שנתבאר למעלה¹¹⁵.

ואפילו עצי הדפנות שאיסורן אינו אלא מדברי סופרים הואיל והוקצו למצות סוכה חלה עליהם קדושת הסוכה¹¹⁶ אעפ"כ אין מועיל להם התנאי להסתפק מהן אפילו לבשתפול הסוכה בתוך החג שהרי כל שאינו מתנה שאינו בודל מהן כל שהות של בין השמשות

¹⁰¹ כדלוקטן סי' תרמד.

¹⁰² מג אהרות חיים ורמב"ן שם. ב"י שם. למוש ס"ב. מ"ו סק"ה.

¹⁰³ ביצה ל' סת"כ. אהרות חיים ורמב"ן שם. ב"י שם. למוש שם. מ"ו ס"ק ו. וראה גם לקטן סי' תרמט ס"ב (לענין אחרוניו. אלא יששם מועיל תנאי, ושל"ט).

¹⁰⁴ מ"ו שם.

¹⁰⁵ מו ש"ש ביצה פ"ד סי' ג. מ"א סק"ה. אלה זומא סק"ה.

¹⁰⁶ מ"ו בח"ג פ' הדין (ג, א). טור ושו"ע סוף סי' ב.

¹⁰⁷ מ"ה ב"י ד"ה ומ"ש אבל.

¹⁰⁸ מט אהר ספר המנהגים – הד"ע ע' 66 (שאין מנהג הב"ד

לתלות נוי סוכה). אוצר מנהגי הב"ד חג הסוכות ע' רסו.

¹⁰⁹ נ דרכי משה ס"ק ה. תו"א ס"ב.

¹¹⁰ ט"ז ס"ק ה.

¹¹¹ נב דרכי משה ורמ"א שם.

¹¹² נג גמרא ביצה ל' ב לפירוש רש"י שם ד"ה אכ"י. מור

ורמ"א ס"א. מ"א ריש הסיון.

¹¹³ נד ר"י בתוס' א, פ. ד"ה מנין. רמ"א שם. וראה לעיל סי' ב.

¹¹⁴ נה ר"ן ביצה (א, א) מו"ה אבל. הובא במ"א ריש הסי'.

¹¹⁵ נו סעף א.

¹¹⁶ נז כדלעיל ס"ב.

הלכות סוכה תרלח

שיג

אינו תנאי כלל כמו שנתבאר¹⁰⁰ ומעצי הדפנות על כרחו הוא צריך להיות מובדל מהן כל שהות בין השמשות של יום הראשון שהוא יו"ט ואי אפשר לו ליטול שום דבר מעצי הדפנות עצמן משום סתירת אהל כיו"ט וא"כ כעל כרחו חלה עליהם הקדושה מיום הראשון ושוב אינה נפקעת כל ימי ההג"ס אפילו אם נפלה הסוכה בתוך החג:

יג אבל אם לאחר שגמר עשיית הדופן הוסיף בעביו קנים וקופים סמוכים לדופן כדי לחזקו ואינו מחוברין עם הדופן בענין שמוחר ליטול קנים אלו מהדופן כיו"ט ואין בזה משום סתירת אהל כיון שאינן מחוברין להדופן וכמו שנתבאר בס"י תקי"ח¹⁰¹ והתנה¹⁰² על קנים אלו תנאי המועיל להסתפק בכל עת שירצה ועל דרך שנתבאר¹⁰³ הרי זה מסתפק מהן בכל עת שירצה שהרי בבין השמשות הראשון היה יכול להסתפק מהן ונמצא שלא חלה עליהם קדושת הסוכה מעולם:

יד ואם עשה סוכה בחול המועד¹⁰⁴ והתנה על עצי הדפנות כתנאי המועיל להסתפק מהן בכל עת שירצה הרי זה מסתפק מהן בכל עת שירצה אפילו בשעה שהסוכה קיימת ויושב לו לשם מצוה ואין בזה משום כיווי מצוה כיון שהדפנות לא הוקצו כלל למצוה שהרי התנה עליהם מתחלה שיהא רשאי להסתפק מהן ונמצא שלא חלה עליהם קדושת הסוכה מעולם:

מז וכל איסורים האלו שביארנו בסימן זה נוהגין אפילו בסוכה שלא נעשית לשם מצוה ואפילו לא חידש בה דבר¹⁰⁵ והוא שישב בה פעם אחת לשם מצות סוכה¹⁰⁶ אבל קודם שישב בה¹⁰⁷ לשם מצות סוכה¹⁰⁸ אין עליה קדושה כלל אפילו עשאה לשם מצות סוכה ומותר להסתפק אפילו מעצי הסכך ואין צריך לומר מעצי הדפנות ומנוי הסוכה שכל מצוה שעדיין לא נשתמשו בה לשם מצוה אין עליה קדושה כלל כמו שנתבאר בס"י מ"ב¹⁰⁹:

מז ואפילו מי שיש לו סוכה בנויה משנה לשנה אע"פ שישב בה בשנה שעברה אעפ"כ אינה אסורה עד שישב בה בחג של שנה זו דכיון שעבר החג של שנה שעברה במלה קדושת הסוכה ואין הקדושה חלה עליה עד שישב בה פעם אחת לשם מצוה¹¹⁰:

יז מי שרוצה להסיר נוי הסוכה כיום טוב מפני הגשמים והגנבים יזהר שלא יקשר הנויין בסוכה בקשר גמור שהרי אסור להתיר כיו"ט אלא יענבם¹¹¹:

יח אף מי שאין דעתו להסיר הנויין מהסוכה כל ימי החג מכל מקום אם יודע שהילדים יאכלו מהנויין בתוך החג יתנה עליהם מערב יו"ט¹¹²:

יט עצי הסכך אחר שעברו ימי החג אע"פ שאין צריך לנגונן ומותר להסתפק מהן ולהשתמש בהן לכל מה שירצה מכל מקום נכון לזהר שלא להשתמש בהן תשמיש

100 שאולמות דרב אחאי פ' שלח שאלתא קמו. אור זרוע ח"ב פ' שם. הגהות אשרי ביצה פ"ד סי' ג. רמ"א סוף ס"א. וראה העי"ב תשפ"ב ע' 74.
101 לבוש סוף ס"א.
102 ס"ד סי' י"ז.
103 מ"א סוף ס"ב.
ע אגודה פ"א סי' מ. דרכי משה ס"ק. מ"א סוף. וראה לעיל סי' שני סי' מ. לקמן סי' תרט"ו סי' י.
עא מ"א סוף ס"ד.

נח סוף ה.
נט הש"י וי"ט שם. לבוש סוף ס"ב. מ"א ריש הסי'. וראה העי"ב תרא ע' 15.

ס סוף יז.

סא מ"א שם. וראה מ"מ ועינים.

סב ס"ד.

סג הש"י בש"ש ביצה פ"ד סי' ג. מ"א ריש הסי'.

סד רבנו ירוחם ג"ח ח"ב (ג, ג). מ"א סוף ס"ב.

סה מ"א שם.

הלכות סוכה תרלח-תרלמ

בוין שאינה כבוד למצוה שעברה ^{עב} ואין צריך לומר שאין לפסוע עליהם ^{עב} שלא יתהוג בהם מנהג בויון;

ב אותן אנשים שהוקקם פסוק ^{עב} בסכת תישבו כו' על הדלעת ותולים בסוכה לנוי ^{עב} צריך למחות בידם לפי שאסור לכתוב פסוקים מן התורה אלא אם כן יש בהם ספר שלם כמו שנתבאר ביו"ד סי' רפ"ג ^{עב} והקוקה היא ככתיבה לענין זה ^{עב};

כא אין לתלות שעמנו סביב הדפנות של הסוכה לנוי אלא אם כן הוא למעלה מראשותיו של אדם ^{עב} ממעם שנתבאר ביו"ד סי' ע"א ^{עב};

תרל"ח דיני ישיבת סוכה וכו' כ"ו סעיפים:

א בסכות תישבו שבעת ימים ^א ולמדו מפי השמועה ^ב תישבו כעין תדורו כלומר כדרך שהוא דר כל השנה בביתו הוקקתו תורה להניח דירתו ולדור כאן בסוכה עם ממונתו ומצעותיו וכלי תשמישו ^ג מכאן אמרו חכמים ^ד כל שבעת הימים אדם עושה ביתו עראי וסוכתו קבע כיצד היה לו מצעות נאות וכלים נאים מעלן לסוכה ^ה וכן כל כלי שתיה ^ו הצריכים לו יהיו עמו בסוכה כדרך שהן עמו בביתו בכל השנה אבל כלים שמשוהין בהן קמח ^ז והערביות ^ח וכלים של מים ^ט אינן צריכין להיות בסוכה שאף בכל השנה אין דברים אלו הגולים להיות עמו בבית דירתו אלא בית יש להם בלבדם ^י;

ב כלי אכילה ^י לאחר אכילה ^{יא} כגון קדירות ^{יב} וקערות ^{יג} שאחר האכילה הן מאוסין ^{יד} צריך להוציאן מן הסוכה ^{יז} וכן דלי או כד ששוואבין בו מים לא יכניסם לתוך הסוכה ^{יח} וכן לא יעשה שום תשמיש בזוי בסוכה ^{יט} כגון שמיפת קדירות וקערות ^כ כדי שלא יהיו מצות בוויית עליו ^{כא} אבל מותר לשמוף כלי השתיה ^{כב} כגון כוסות וצנצנויות בסוכה;

ג המנורה ^{כג} בשעה שהיא דולקת ^{כד} צריכה להיות בתוך הסוכה ואם הסוכה קטנה ^{כה} בענין

עב ט"ז סי' כ"א סק"ב. ובהלעיל שם ס"א.

עג ח"א סוף סק"ב.

עד ויקרא כג. מב.

עה מ"א סק"ב.

עו סימן זה בשוע"ר לא הניע לדינו, וראה ש"ע שם ס"ב וס"ד. מ"ז שם סק"א וסק"ג וש"ך סק"ג. לעיל סי' רפד ס"ה. סי' שלד סי"ג.

עז בהלעיל סי' שנו ס"ג.

עח מדריל הל' סכות (ע' שסב). ח"א סק"ב (מתשנש אדם).

עט סימן זה בשוע"ר לא הניע לדינו, וראה ש"ע שם ס"א. מ"ז וש"ך שם סק"א. לעיל סי' שש ספ"ה. סי' תקנז ס"ב.

סימן תרל"ח

א ויקרא כג. מב.

ג גמרא (בביתא) כה. ב.

ג רש"י דף כו, א ד"ה כעין תדורו.

ד משנה כה, ב. מור וש"ע ס"א.

ה בביתא שם. מור וש"ע שם.

ו רבא כה, ר"ע. רמב"ם פ"ו ה"ה. ש"ע שם.

ז לנעש כלי שאיבה, דלקטן סוף ב.

ח בה"ג הל' מוכה (לכ. ב). שבלי הלקט סי' שדנז (בה"ג)

ט משבלי הלקט (קצר). ח"א סק"א.

ט בה"ג שם. תוס' כה, א ד"ה טנא. מרדכי רמז השנה בשם יוש מפרשים. מ"א שם.

י בשבלי הלקט ובמ"א שם: של בשמים. ולענין כלים ששוואבין בהם מים, ראה לקטן ס"ב.

יא תוס' שם. מרדכי שם.

יב רבא בגמרא כה, א. רמב"ם פ"ו ה"ה. ש"ע ס"א.

יג רש"י שם ד"ה טנא מוכלא. מור ורמ"א ס"א.

יד רמב"ם וש"ע שם.

טו רש"י שם. רמב"ם וש"ע שם.

טז תוס' שם ד"ה מנא ברעת רש"י שם. הגהות מימוניות שם אור ז. מור. מ"א סק"ג.

יז רש"י שם.

יח רבא שם. (ר) ח"א סק"א.

יט אריות חיים הל' מוכה סי' לה. רמ"א ס"א.

כ אריות חיים שם. לבוש סוף ס"א. מ"א ס"ק ג.

כא אריות חיים ורמ"א שם.

כב מ"א שם.

כג גמרא כה, א. מור וש"ע ס"א.

כד תוס' שם ד"ה ואמרי. מור ולבוש ס"א (מותר). וראה ש"ע סי' תרמז).

כה גמרא שם. מור וש"ע שם.